حسه‌جین مسار ؛ تکنهٔ بهارك طرونت ، لطافتلری تماشا ایله قرر المین اولورلر . کوکلاری دوجار وجد واستغراق قیلان بدایع بهار روح بشری اودرجه فرحناك قیلارك اوده مسرتك نشه‌سی دیکر رموسم ربیعه دکمن تحفر ایدلر . اساتر بوکی ایام مسروره صحة کائنات بدایعی تماشاینه‌کچه قدر نده حس ایتدکری مخصوصیت ومسرتی اونوتمرلر . بهاره‌ت دکر رموسم فرحفزایه موقف بولنورلر ؛ ایستر ایسه ایام بهار حولنده اشبو مدیوشوق ایلیورمسار اولسونلر . قلب بی‌لوث‌دکر ، بهار جیچکی سیله وقوعه کلان وسرکشت سعادتی الآن درخاطر ایدر ، برمعبود قلبك مادام الحیات طالب رفاه وسعادتی اولور ، اوصو. رکه قلبی افکارله تزوج قیلارم .

هیچ اونوتمم . ٣ ١٣٠٣ سه‌سنك بهار صباحی ایدی . (سوکلون) قریه‌سنك قیض برکت خصوصنده متدی قصور اولنیان غایت منت باغ وبغچه‌لرندن برسنك سایه‌دار تاجاری اتمه‌اولونیوردم . جوار کوهدن کیل اوقق بردرمك دهکدار حریق بولدیغ بغچه‌یی ـ اورتمه‌سنی کیدرك ـ یکیه تعریق ، برقچ دانه کوجك کوبریچکرده بولیکی قسمی بربوبه رابط ایدیوردی . کوك هوسی لطیف ، صوی غایت لذیذ وداماغیمی ایسه فوق‌العاده محصولدار اولنق ملاحظه‌سیله موسم ربیعده شهرك کوزل برنقطه‌سی اولوردی .

دوجار اولدیغم برخسته‌لك دورهٔ نقاهتی کچیرمك ایچون اوستك ایلك بهاریی هواسی کوزل اولان بوکیده‌مرار ایتمکمی توصیه اولنمشدی . اوموقع زیبك تاجاری بوربرنیه اوقدر ملاصق ایدیکه بابرقلرك آرمسندن اسکیی ایدن بهار کوشنی اوکزار بدیعك حصه‌سی اولان دارا دره‌نك لذای آبداریی یك خفیف پرصورتده تعریق‌لمان ایتش ، جیچکری اودرجه‌کثیر ایدیکه کچه صفاری تمردار تاجاری‌یه دوتمشدی . جیچکرك تمزوج اولان اوان مختلفه‌سی مصادف عیون انبساج اولدقجه کوکلار شاد وخندان اولوردی .

دائما موقت صورتله اوقتکذار اولدیغم ایچون کویك مزیت شعاریی تحق اکلایه‌ملمشدم . کوئی یرلك وقوعیولان زیاده‌تر دن بهار صباحلرینك فجریی ، سحریی ، کوئشی ؛ اقشاملرینك شفقتی ، غروبی ؛ کیجه‌لرینك مهتابی ، قریبی کورمه‌مش وقو. شلرینك زمزمهٔ شوق کویاه‌لریی استماع ایتمه‌قیاب اولمامشدم . آه ؛ مکر بوکوهه یتشه برحیات ، یتشه برنشهٔ روح‌وار‌مش! اوقتی صباح اقشام کویك حدیقهٔ بهشتی وصفنه تحق سزا اولان باغ وبغچه‌لرنده آمرار حیات ایدرك وجودده تحق‌سی اولدیغ استراحتی تأمین ایله مفتخر اولیسور ، هیچ بردوقدر کری قالیوردم . مسکن اولنق اوزره کرلدیغ اوطه‌نك منظره‌سی ، اوقدر عادی ایدیکه طبیعت صفحات زمردیسی تماشا عزیمتیله قیودن طیشاری‌یه چیقیر ، دم بحرمارك بلجوری آچدقتی پشیل بزاقل اتاجلر آرمسندن کوریلان بوحوش منظره‌لی کوی جهت یسارده‌کی کی مداغ طر. قمده‌ده اوومنك مساحهٔ زمردیسی ایچنده طبیعتك تشکیل ایتدیکی باغ وبغچه‌لرك لطافت مست قرانی مصادف نکاه انبساج اولوردی .

کاشانك ستون مناظر تماشاسی ، عهد وایام ربیعك چیچکی ، جیچکری فصل عرض دیدار ایدلمه ایدییوردار ، وموسم بهارك هردیلو بدایعی ، صورتله صنعی اولیورسه ذوقیوستك قلبارمده‌داو تیماده‌شوق سرور حسی اولیور ؛ برکره کل ، سنبل لاله ، منکشه ، نرکس ، شیبوی ، یاسمن ، ایلاق ، صالنو ، قرنفل وارغوانلرك حزمهٔ تحفی صباح جانی اوقشادقجه کوکلر برنکاه انتباقات ، برعطف حنده رویك ، برمیع محزنك ، بروعد وصالك ، برآغوش صباحتك ، بردل مودنك ، برنقاب عصمتك مجلی اولور .

فقط نه ایچون رمانس دریی اولان برجیچك بابچه‌سنده بالکز باشه فصل دوق ایلیه‌میورده ؟ . برکلی قسوقلارکی ، برمنکشه‌یه‌یوری کوزی سوردرکی ، برایلاق زمین داخلنده قوپاریرکی برشیویك یاپراقلری دوکرکن فصل اوورده مایوسونلاری تخطر ایتمم ؟ . . اومشیمهٔ روحی فصل ارمم ؟ . . ایسته‌مزمیمکه زهار لملکودن بردمت یاپه‌رق کندیسنه نشانهٔ دل اولمق اوزره تقدیم ، وبرنکاه مسرتنه تاثلیته شاد کام اولایم ؟ . . الك ایچون بوتیرین مزاق کوبك هربرطرفی بکا محیران آمیز کوریلیور دی . کندی کندیه برغچه‌یه کیتمك هو. سنده بیله‌بولنیوردم . کوکلم اودرجه معموم ایدیکه هرصباح خلاف معتاد حرکت ایلیوره هرکزاردن برزهرهٔ امل تحری ایدییوردم .

حتام نزهه برقاچ کون دها قلدیغی جهتله کلزار ازهاری طویه طویه سیراتمك ایچون هرکون یتشه برغچه‌یه کیدییور ، قلبمك تزیید شوقه بذل غیرت ایدرك اکتیو. دم . برکون ایسه بولندیغم بغچه‌ده قایمك یتشه‌ده متصل چیچکدمتری یاپنقه مشغول بریری دل آشوب اولانچه تخیلاتی اونوتدیردی . کندیسنك اوراده بولندیغمدن حیر. دار اولقلغم ذوق دروینی اوقدر آرتیر. مشکه کویلیلرك اکثر مهمسان نوازلرینك برجیله‌سی اولق اوزره اوکونا کون چیچکلردن پایدیغی بردمنی قنایمك اوسته‌سنه قودی . حجابندن اوکته باقه‌رق یته مشغولیته‌دوام ایتدی ، محظوظیت قلبیه‌سنه مدار اولاه‌جق سوزلرله مصاحبه‌یه تشویق ایدییور ، کویلر. یتك ، باغلرینك ، بغچه‌لرینك اطاقلرندن بحث ایلیوردم .

بهاردن ، یازدن ، چیچکلردن ، قوشلردن قونوشیوردی . بوانتده اك زیاده سودیکی چیچکی اکلامق ایستدم ، دیدیکه ؛

« بنی سوندیردیکز ، بوکون قلبم سو. بخارله تمزوج ، جناب باریدن سزك ایچون تقدیر دعا ایده‌جکمی بیله‌میورم . اوح . . سودیکم چیچکلری صداقت قلیکزك مکافاتی اولاه‌رق جهازمك ارمه‌لرینه ایلیشدیره‌جك ، سعادت حالمی اقتطاف ایتدکجه اومنکشه‌لرله روحمی تمزیز ایده‌جك ، قلبمی تطییب قیله‌جقم ! »

دوکون کونی ایدی . حقمده پرورده اولان مودنك برجیله‌سی اولق اوزره کویك دلیقانلیرله برابر کاین اوطه‌سنك زینتی تماشا ، اوتالل سعادت اولان کویلی قیزینك سعادت ابدی‌یه‌یه مظهریتی خوص قاب الهٔ جناب حقدن تمنی ایدرکن ایفای وعدك باعث افتخاری اولان منکشه دمتلری‌ده ـ بختیار قیزك چیره دستیٔ مهارتی اولوب ـ اوطه‌نك دیوارلریق قابلامش اولان ـ جهاز طاقلری ارمسندن مصادف عیون مسرتم اولیوردی .

آه ؛ اوچیچکلر بردخز پاکیزه‌نك سعادت شبابنه اشتراك ایتدکلری ایچون نه‌قدر معزز ایتشلر . فقط اومعزز چیچکلری اوروح تزیه‌یه بن کندی المله قوقلایه‌جقدم .

طلعت حجابی

مصاحبهٔ فنیه‌مز

غازیاغی : Pétrole

تاریخ کشفی . ـ پترول ؛ تشکلات ارضیه نتیجه‌سی اوله‌رق کره‌زمینك اکثر جهتلرنده موجود اولدیغی بر چوق عصر اقدم اکلاشیلمشدر . حتی قراءتهٔ مصریه‌دن بعضیاری انشا ایتدیردکلری معبدلری ، کلداتیلر و آتور یالیلر یاپدیردقلری جسیم هیکلجانه‌لری پترول نیمان ایدن اراضی اوزرینه تأسیس ایتمش اولدقلری مثبت برکیفیتدر .

ازمنهٔ قدیمه مورخلرندن مشهور [هیرو. دوت] ؛ پترولك استحصالی حقنده اولدقجه معلومات ویرمشدی . مع‌التأسف اوزمانلر مومی الیهك بوبابده‌کی مطالعات مفیده‌سی ثمره دار قبول اوله‌مامشدر .

پترول ؛ ایلك اول [١٢٦٩] تاریخ میلادیسنه طوغری آمریقاده [تیسالیا] قریه‌سنده بر آمریقالی طرفندن کشف اولنمشدر . مع‌هذا اهالی محلیه اووقت‌دها اصول استعمالی ایچه بیله مدکارندن آزاستفاده ایدولردی .

ابتدالری برلی سکنه‌سی پترولی صورت آتیه اوزره استحصال ایتمکده ایدیلر ؛

پترولی اراضی‌نك طوپراغی براز حفر اولنور ، حاصل اولان چقورلقلره بجارورلر قونیلور ، برمدت صوکره بجاورلرك جذب ومص ایتدیکی پترول خصوصی استحضار اولنان قابلره صیقلیلر وبویله‌جه غیر صاف پترول الده ایدیلردی .

پترولك ابتدای کشفنده فائده‌سی لایقیله اکلاشیلمادی . فقط ترقیات زاهرهٔ مدنیه یونك درجهٔ لزوم واهمیتی بالاخره نظرکاه تقدیره وضع ایتدی ، اون طقوزنجی عصر میلادی اوائلنه طوغری پوبولك شهرلرده ، سوقاقلری ، چارشولری تنویر ایتمك ایچون مذکور مایعدن استفاده اولندی .

[هانری ، سن‌ده‌قلر ، ده‌دیل] کبی مشهور کیمیاکرلر (١٨٦٨) تاریخنده بخار ماکنه‌لرینك قازغانلرینی تسخین ایتمك ایچون پترولدن استفاده ایتمکی دوشوندیلر . وبو مقصد ترقیپرورانه‌لرینی تعمیم ایچون برچوق متنظم ، مکمل ماکنه‌لر اعمال ایتدیلر ، خصوص جهازلر یاپدردیلر . نهایت بوتیتك نتیجه‌سی اوله‌رق ؛ اسباب انتشار مدنیت عد ایدیلن شمندوفر لوقومویتیفلری استعمال اولنغه باشلادی .

پترول ممالك شاهانه‌ده ، فرات ودجله انهار جسیمه‌سی ارمسنده‌کی اراضی وسیعه‌ده دخی موجوددر . الك زیاده قابل استفاده اولان محلر ؛ آمریقای شمالی ایله قافقاسیه پترول منبعلریدر .

لامیارده وسائر آلات تنویریه‌ده باقیلان پترول ؛ آمریقای شمالی ایله بحر خزر ساحلنده کائن (باکو) وجوار منبعلرندن استحصال اولنمقده‌در . پترولك اصول استخراجی ـ کرك آمریقای شمالیده ، وکرك (باکو) جوار. لرندن پترول استخراج ایتمك ایچون ایکی اصول متباقیه اجرا اولنور .

(١) آرتزن قویولری کبی چقورلقلر حفر ایدیلر . پترول طبقه‌سنه واصل اولنده. قده‌غازلرك تضییقیله قوم وطوپراق زیاده‌سیله صیقیشیر ، پترول یولنه قاریشمش اولدیغی حالده درعقب فشقیره‌رق سطح زمینه‌چیقار.

بواصول ایله آچیلان قویولرك بعضلر. ندہ کونده [١٠٠,٠٠٠] لتره وبعضلرنده ـ اوچ درت سنه متمادیاً ـ [١٥٠,٠٠٠] لیتره‌یی متجاوز غاز یاغی استحصال اولنور مستثنا اوله‌رق بعض منبعلر واردرکه کونده اوچ درت یوزبیك لتره پترول اعطا ایدرلر فقط بومنبعلرك مدت نبعانی انجق درت‌بش هفته قدر سورر .

پترولك قشقرمسی منقطع اولونجه قویو. لرك آغزلرینه اغه وباسمه طلومبالر وضع ایدیلر . وبویله‌جه قویولرده بریکوب قالان پترول کافهٔ خارجه چیقاریلیر .

بعضاً پترول قویولری آچیلرکن قویو داخلنده بولنان قابل اشتعال پترول کی غازلر (٢١) تضییق نسبی شدتیله سطح ارضه فیرلار . جریانه باشلار . (٢٠) کیلو متره قدر اوزاقده بولنان بلاد وقصبانه بورولر واسطه‌سیله سوق اولنور ؛ صوکره اورالر. دمکی آلات تنویریه‌نك مدخلارینه بر غاز ساعتی تطبیق ایدیلر . ایشته بونوع غازلردن بوصورتله استفاده چاره‌لری تدارك ایدلمشدر .

هرنه‌قدر آمریقای شمالی پترول اوجاغی قلرندن (٢٠) ساعت طرفنده (٥٠٠,٠٠٠) میلیمتره مکعبی غاز استحصال اولورسه‌ده بو ، (باکو) پترول منبعلرینه نسبتینه ایکنجی درجه‌ده قالیوردیکدر . باکو پترول منبعلرینك بولندیغی ارضی تخمیناً (٤٠٠) کیلومتره مربعی وسعتنده‌در . بونك یالکز بر کیلومتره مربعنده (٤٠٠) قویو آچیلمشدر . بوقویو. لردن سنه‌وی استحصال اولنان پترول آمر. یقاده آچیلان (٢٠,٠٠٠) قویو محصولاتندن دها فضله‌در .

نامق اکرم

فرانسه افاده‌میسی طرفندن مظهر تقدیر اولمش مصور فنی رومان

شانسللور

بریلکن کیسی بولجیسنك دفتر خاطراتی

مؤلفی : ژول ورن

[پکن نسخه‌لرندن مابعد]

اللی بشنجی باب

٢٧ کانون ثانی ـ کیجه کوزیمی قپامادم . الك اوقاق چیتیردیلر . دکز صالنه‌چارپنه چارپمسی هپ ایشیدیلیوردم . یالکز برشی وارکه اطرافنده کوپك یالقلرندن اثر یوق بوده فنا شی دکل .

نصف‌الیلده قرطلوع ایلدی ، نصف دائره حالنده اولان قرك توزیع ایلدیکی ضیا دکزك هرطرفنی کورمکه کافی دکلدی . اونك ایچون نیم ظلمت ایچنده وطاقم خیالار متصهود اولیور ، بزی قورتاره‌جق سفینه‌یی کوریورم صانیوردم .

صباح اولدی . . . کوئش یته خالی دکز اوزرنده طلوع ایلدی .

اورتمکه باشلادم ، دوانکی امیدلرم ضعیفلیور ایدی . سفینه یوق ، قره کورونمیور ، آرتق حیاتمزك صوك کونی !

زوالی موسیو لوتور نوره باقه‌میورم . نظرلرینز بربرینزه مصادف اولدقجه باشمی چویریوردم . دهشت ایچنده‌یم .

ساعت الی ، قلم خلجان ایچنده . وجودمی سوقق برتر استیلا ایلدی .

سر طاقه ایله قپودان دیرکك یانده دکزی معاینه‌ده دوام ایلیورلر . طاقه‌لر ساعت التیده موسیو لوتورنوره دوندیلر . . .

میس هربی برصدای دهشت چیقاردی ، آندره تکرار یاپیلدی ، دلیقانلینك شو ضعف اعصابی اونی فنا منظره‌لردن قورتاریور ایدی .

آرتق بن کندمدن کچمش ایدم ، قپودانه باقدم ، انتظارمزك الك بلیغ بر مکالمه دینك ایدی ، عین فکرده ، عین قراردە ایدك ؛ یانه قوشدم :

ـ قپوان دوره‌جقمیز ؟

ـ خیر !

ایکیمیز بردن طاقه‌لر اوزرینه آتلدق ، دها ایلك هجومده بنم کوکسه چارپدیلر بن دکزه تکرلدم . . .

آغزیمی قپادم ، صو ایله دکل ، نفس آلمه‌رق صوایچنده بوغولق استیلاردم . . فقط دایانه‌مدم . . . آغزم آچلدی برقاچ یوتوم صو آغزینه کیردی . . .

آمان یارب ؟ دکزك صوبی طاتلی !

اللی آلتنجی باب

٢٧ کانون ثانی ـ ایچدم . . . ایچدم . . . حیاته عودت ایلدم . عقلم باشمه کلدی ، آرتق اولمك ایستیوردم .

باغردم . باغردیغمی دویدیلر ، روبر کورتیس بکا رایپ آندی کندیمی چکدم ، صاله جیقنجه دوشدم ، آغزمدن شوکلمر چیقمشیدی :

ـ دکزك صوبی طاتلی !

قپودان :

ـ صو طاتلی ایسه قره پوراده دیکدر ؟

زمانده یقشمشم ! سویلدیکم طاتلی صو سوزینی هیسی دوردورمش !

بن صالدن خارجه آیاندم . . . اکیلدم ، یته صو ایچیوردم . . .

میس هربی‌ده هان کناردن صارقدی ، قپودان ، مهندس هپ صالك کنارینه دیزیلوب آیاندیلر ، آب جیاندن ایچیورلردی . طاقه‌لرده یوزی قوپون یاتمشیدی .

ایچیوردق ، دوریبوب آب جیاندن حصه‌یاب اولیوردق . . .

بر آرملق نفس آلوب :

ـ اکن زمده‌یزکه صوبویله طاتلی ؟

دیه سوردم قپودان :

ـ قره‌دن انجق یکرمی میل اوزاقده ؟

دیدی ؛ هپ متعجبانه قپودانه نصب نظر ایلدك . قره زمده ؟ کوریسوردە یوق . قپودان الی غرب طرفنه دوغری اوزاتدی :

ـ اوت کورونیور اما قره پوراده !

سوزینی علاوه ایلدی .

ـ نصل قره ؟

ـ آمریقا ، آمریقانك آمازون نهری منصبی . . . زیرا بزشمدی دنیانك الك جسیم نهری اولان آمازون منصبی قارشیسنده‌یز ، اشته ساده بونهر سرعت جریانی وجسامتی حسبیله دکزه دوکولدیکی یردن یکرمی میل آچیقه قدر دکزی طاتلیلشدیره‌بیلیر .

اللی یدنجی باب

٢٧ کانون ثانیدن مابعد ـ روبر کورتیسك حق وار ایدی . آمازون نهری دکزه

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları